

Aliances socioambientals per un voluntariat transformador

Voluntariat social i ambiental

Paula Puy López - ppuy@xcn.cat

25/10/2024

Connecta't - Aliances socioambientals

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

*Promoció de la **conservació de la natura** mitjançant la **implicació social**, la **custòdia del territori** i el **voluntariat ambiental**.*

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Què és?

Associació sense ànim de lucre de 2n nivell. Àmbit d'actuació: Catalunya.

2003: creació com a Xarxa de Custòdia del Territori (XCT)

2006: declarada d'utilitat pública

2019: **Xarxa de Voluntariat Ambiental (XVAC) + Xarxa de Custòdia del Territori (XCT)**

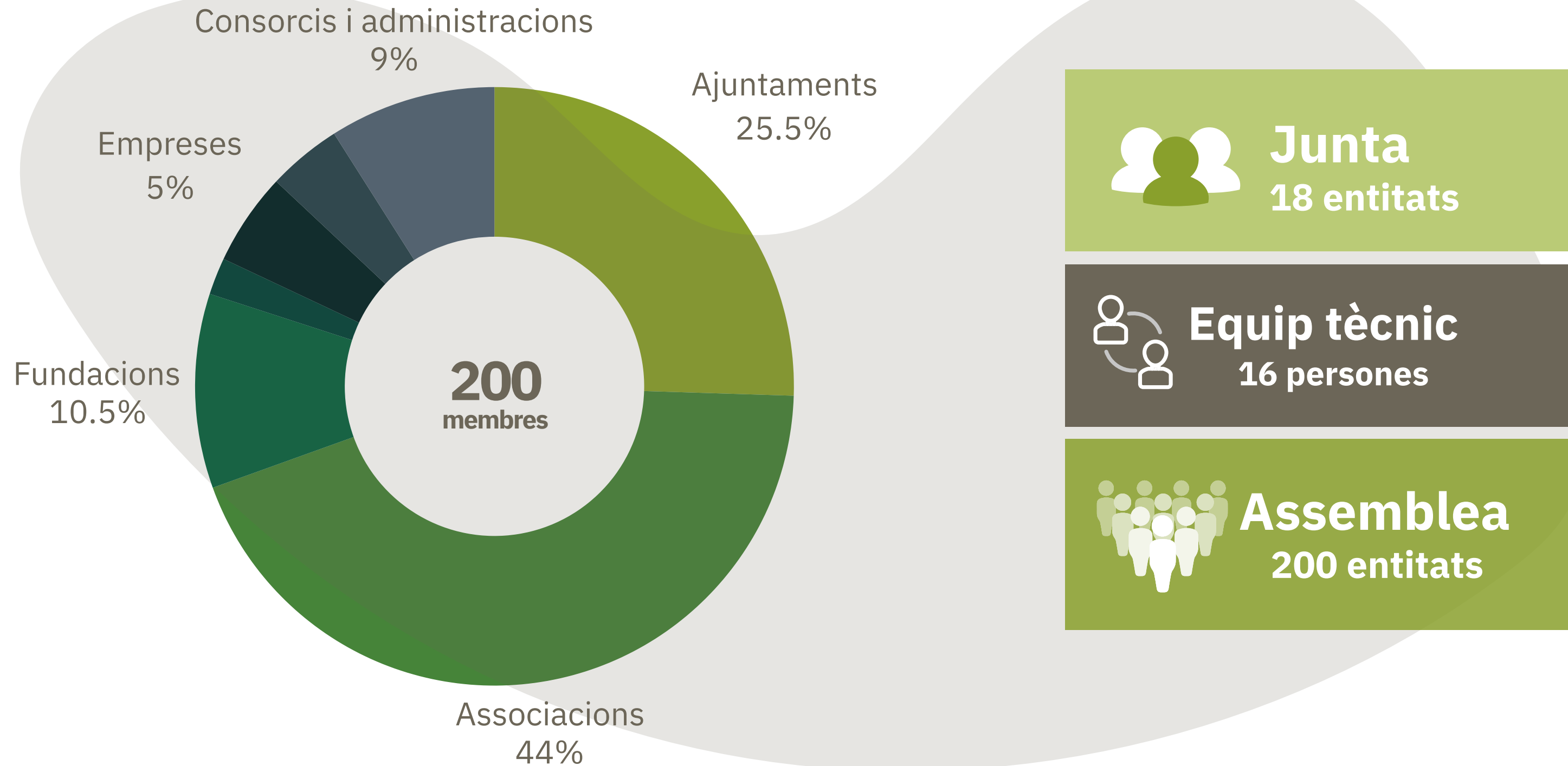
Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Canvia el nom i
amplia la visió:

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Qui la conforma?

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Qui la conforma?

... i moltes més!

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Què fa la XCN?

- Promou la **conservació de la natura** mitjançant la implicació social, principalment a través de la **custòdia del territori** i de **voluntariat ambiental**.
- Dona **suport** al tercer sector ambiental i a les institucions.
- Treballa de forma **col·laborativa**, establint aliances per fer compatibles les activitats humanes amb la sostenibilitat dels ecosistemes.
- Participació en **xarxes europees i internacionals**.

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Projectes

Promoció d'**accions** a favor de la conservació de la natura i de les **entitats ambientals** a la ciutadania.

www.setmananatura.cat

Cursa **sostenible i solidària** per **captar fons** per a projectes de les entitats ambientals.

www.ultracleanmarathon.cat

Punt de trobada entre entitats ambientals i ciutadania. **Suport i capacitació** de les entitats ambientals.

www.voluntariatambiental.cat

Captació de **donacions** per a les entitats ambientals

www.donantambiental.cat

La natura com a **garant essencial de la salut** i el benestar integral de les persones

www.taulasalutnatura.cat

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Projectes

Gir cap a la **renaturalització** per a una **Girona més resilient i saludable**.

Plataforma d'**aprenentatge** per fomentar l'**accés a la terra** per a l'**agroecologia**.

Assocació de **persones propietàries** de finques privades a favor de la **conservació de la natura**.

Impuls de la biodiversitat forestal utilitzant la custòdia i fomentant la bioeconomia.

Generació de bioeconomia per consolidar un model de gestió sostenible dels boscos.

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Projectes

Promoció d'**accions** a favor de la conservació de la natura i de les **entitats ambientals** a la ciutadania.

www.setmananatura.cat

Cursa **sostenible i solidària** per **captar fons** per a projectes de les entitats ambientals.

www.ultracleanmarathon.cat

Punt de trobada entre entitats ambientals i ciutadania. **Suport i capacitació** de les entitats ambientals.

www.voluntariatambiental.cat

Captació de **donacions** per a les entitats ambientals

www.donantambiental.cat

La natura com a **garant essencial de la salut** i el benestar integral de les persones

www.taulasalutnatura.cat

Quins recursos ofereix l'Oficina de Voluntariat Ambiental de la XCN?

**Voluntariat
Ambiental
a Catalunya**

- Organització de formacions per entitats.
- Xerrades sobre el voluntariat ambiental per punts de voluntariat, punts joves, centres educatius, etc.
- Assessorament personalitzat: cada any atenem més de 100 consultes!
- Informació actualitzada sobre totes les ofertes de voluntariat: voluntariatambiental.cat
- Elaboració i publicació de documents i guies: <https://voluntariatambiental.cat/recursos/>
- Dinamització del Grup de Treball de Voluntariat Ambiental de la XCN (25 entitats).

Contacteu amb nosaltres! info@voluntariatambiental.cat

Però... de què estem parlant? **Què és el voluntariat ambiental?**

És la **participació** de manera lliure, organitzada i altruista en la **conservació dels recursos naturals** i en la millora de la **qualitat ambiental** per mitjà d'activitats i programes amb **acció comunitària**, **directa** sobre el medi i **sensibilitzant** la societat

Però... de què estem parlant? **Què és el voluntariat ambiental?**

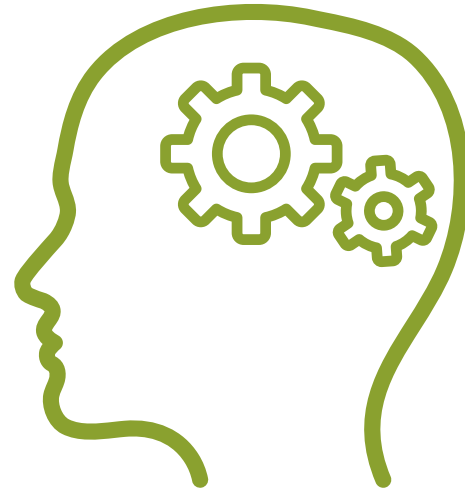
La intervenció del voluntariat ambiental pot tenir **tres efectes:**

Millora de l'entorn

Provoca efectes molt definits sobre el medi on s'intervé.

Canvi personal

L'educació ambiental del voluntariat és una gran font d'aprenentatge i creixement personal, que permet adquirir coneixements, practicar i dominar tècniques, etc.

Canvi social

S'obre una via de participació directa de la ciutadania que els permet implicar-se efectivament en els seus problemes ambientals.

El voluntariat ambiental a Catalunya

Segons dades del 2019 a Catalunya (darrera enquesta):

63 entitats
enquestades → **12.023**
persones voluntàries

4.562 puntuals 7.461 estables

L'any 2023 **805 accions publicades**
al portal www.voluntariatambiental.cat

Aquestes dades són orientatives, ens consta que hi ha més persones que es mobilitzen amb actuacions ambientals.

Àmbits del voluntariat ambiental

Biodiversitat i gestió d'espais naturals

Actuacions directes sobre el medi, com l'extracció de plantes exòtiques invasores, la construcció d'una bassa o un mur de pedra seca.

Informació ambiental

Sensibilitzar la població sobre una problemàtica ambiental concreta, com informar sobre la nidificació d'un ocell o com actuar en visitar espais naturals protegits.

Medi marí i submarí

Observació de fauna i flora, o millora d'un hàbitat al mar, com la plantació de posidònia, recollida de residus marins o un cens de cetacis.

Ciència ciutadana

Projectes de seguiment de la biodiversitat, com amfibis, ocells, rèptils, mamífers, papallones, etc. O participar en un "bioblitz", una marató de biodiversitat.

Defensa ambiental

Identificació de projectes d'infraestructures o urbanístics que posen en perill els valors naturals d'un indret. Presentació d'al·legacions o denúncies públiques.

Canvi climàtic i energia

Reduir el consum de combustibles fòssils, conscienciar sobre el canvi climàtic i promoure un nou model energètic, just amb les persones i el planeta.

Prevenició de residus

Sensibilitzar sobre el consum responsable, recollides de residus, identificació de residus, espigolades o dinars de sobrats.

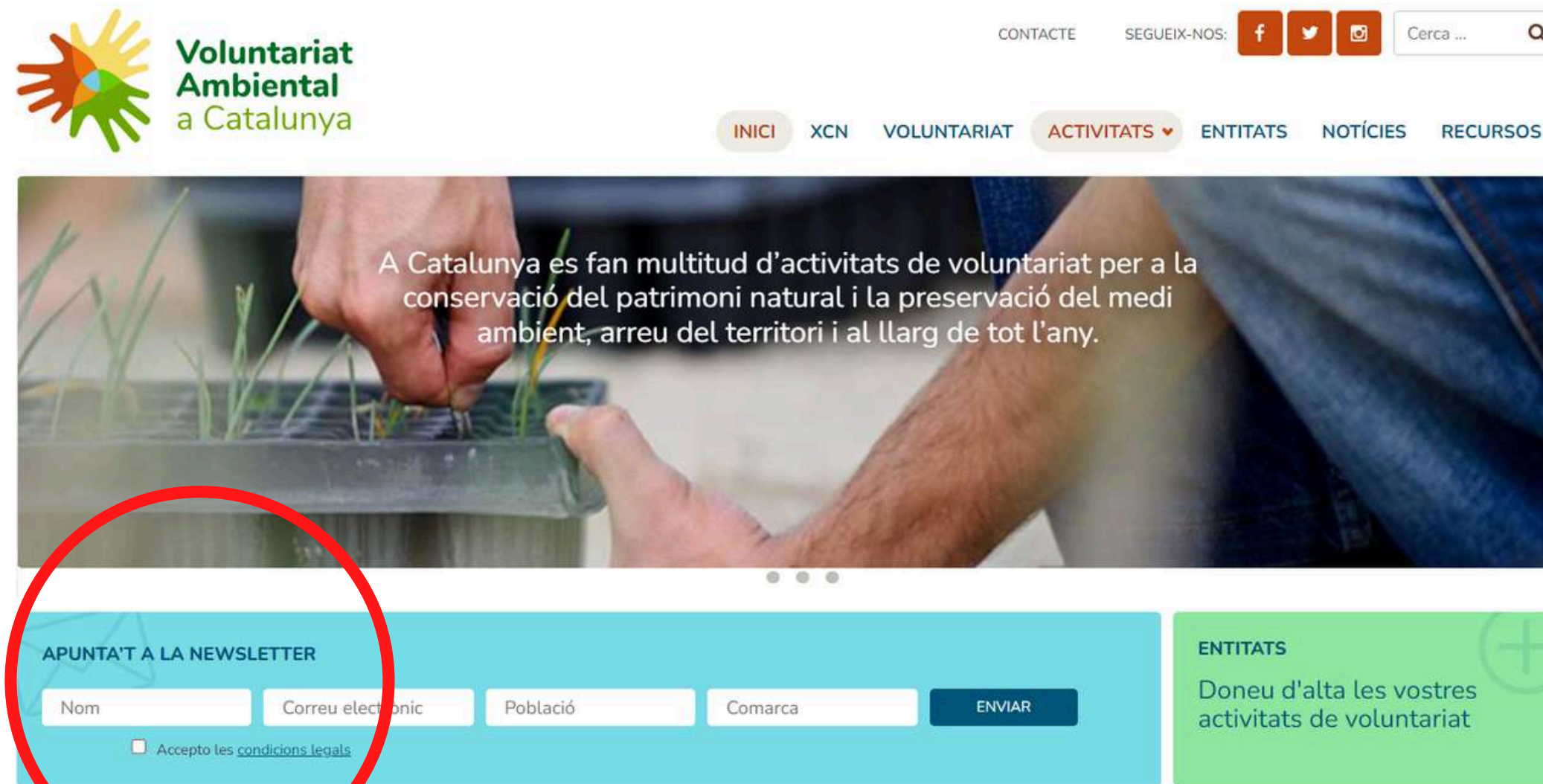
Contaminació i mobilitat

Promoció d'un model de mobilitat sostenible, reducció de la contaminació de l'aire i acústica.

El voluntariat ambiental a Catalunya

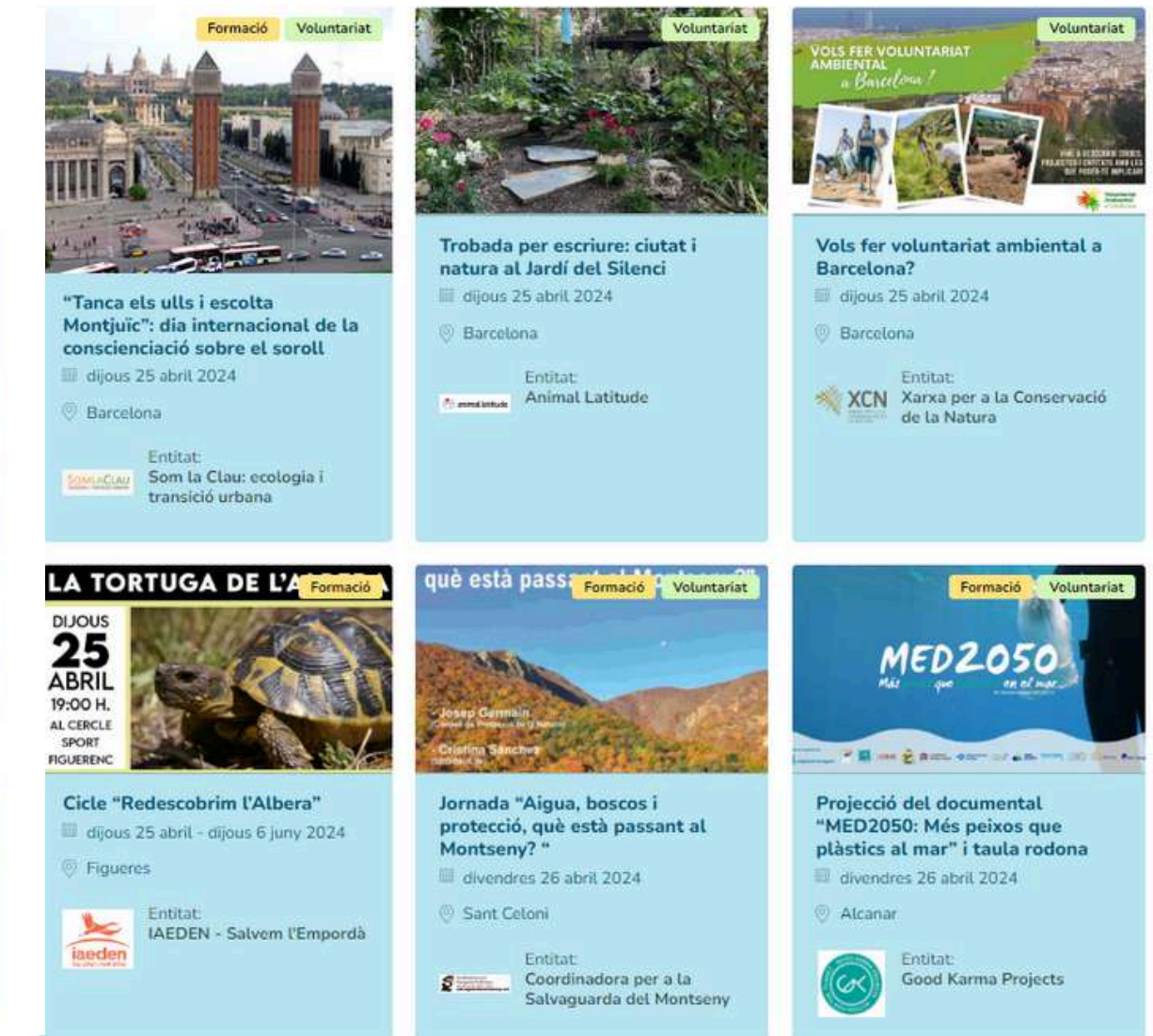
Portal de voluntariat ambiental

Espai de trobada entre les **entitats** que ofereixen opcions de voluntariat ambiental al territori català i les **persones** que volen implicar-se.

The screenshot shows the top navigation bar with the logo 'Voluntariat Ambiental a Catalunya' on the left. To the right are links for 'CONTACTE', 'SEGUEIX-NOS' with social media icons (Facebook, Twitter, Instagram), and a search bar labeled 'Cerca ...'. Below this is a horizontal menu with buttons for 'INICI', 'XCN', 'VOLUNTARIAT', 'ACTIVITATS' (highlighted with a dropdown arrow), 'ENTITATS', 'NOTÍCIES', and 'RECURSOS'. The main banner features a photo of hands planting seedlings in a tray, with the text: 'A Catalunya es fan multitud d'activitats de voluntariat per a la conservació del patrimoni natural i la preservació del medi ambient, arreu del territori i al llarg de tot l'any.' Below the banner is a red circle highlighting a newsletter sign-up form titled 'APUNTA'T A LA NEWSLETTER' with fields for 'Nom', 'Correu electrònic', 'Població', and 'Comarca', and an 'ENVIAR' button. To the right of the form is a green box with the text 'ENTITATS Doneu d'alta les vostres activitats de voluntariat' and a plus icon.

ACTIVITATS DESTACADES

A grid of six featured activity cards. Each card includes a title, date, location, and organizing entity. The cards are: 1. 'Tanca els ulls i escolta Montjuïc: dia internacional de la conscienciació sobre el soroll' (April 25, 2024, Barcelona, Som la Clau). 2. 'Trobada per escriure: ciutat i natura al Jardí del Silenci' (April 25, 2024, Barcelona, Animal Latitude). 3. 'Vols fer voluntariat ambiental a Barcelona?' (April 25, 2024, Barcelona, XCN). 4. 'LA TORTUGA DE L'ALBERA' (April 25, 19:00 H, Figueras, IAEDEN). 5. 'Jornada "Aigua, boscos i protecció, què està passant al Montseny?"' (April 26, 2024, Sant Celoni, Coordinadora per a la Salvaguarda del Montseny). 6. 'Projecció del documental "MED2050: Més peixos que plàstics al mar" i taula rodona' (April 26, 2024, Alcanar, Good Karma Projects).

www.voluntariatambiental.cat

info@voluntariatambiental.cat

El voluntariat ambiental a Catalunya

Portal de voluntariat ambiental

<https://voluntariatambiental.cat/mapa-dentitats/>

Voluntariat Ambiental a Catalunya

CONTACTE SEQUEIX-NOS   Cerca ...

INICI XCN VOLUNTARIAT ACTIVITATS ENTITATS NOTÍCIES RECURSOS

ENTITATS AMBIENTALS

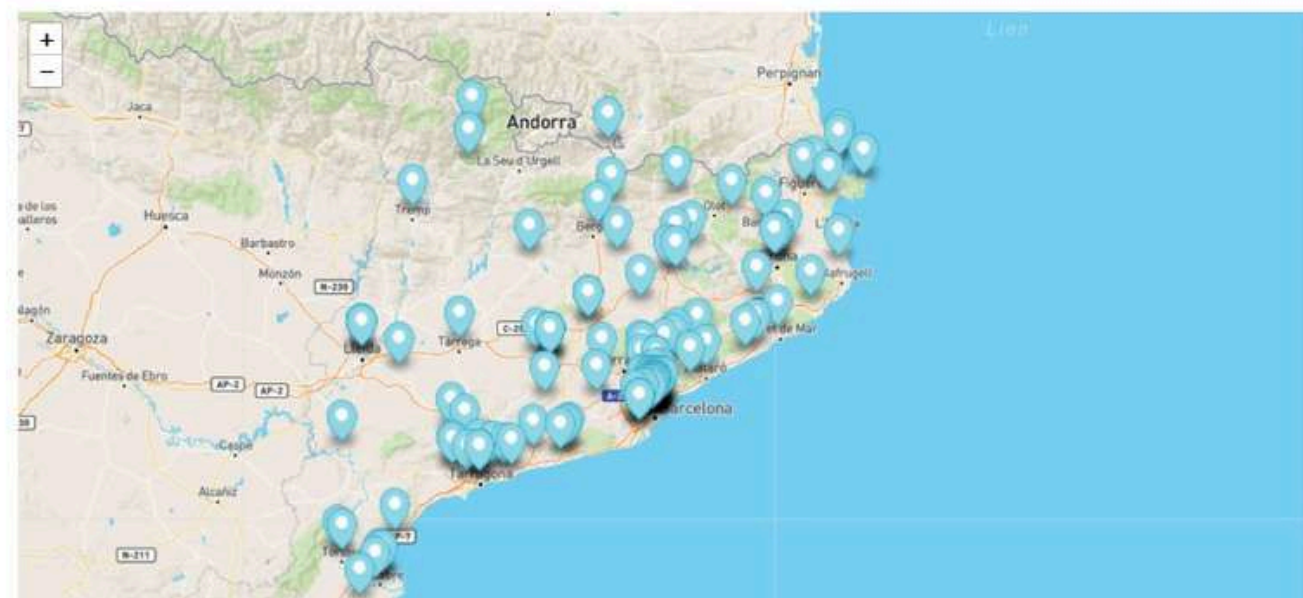
Les associacions i fundacions ambientals són aquelles entitats sense ànim de lucre dedicades a la protecció i millora del medi ambient, garantint la conservació de la biodiversitat i una millor salut dels ecosistemes, tant de les persones com de la resta d'espècies.

A Catalunya actuen més de 100 entitats ambientals, dedicades, en la seva diversitat, a diferents àmbits, com la defensa i reivindicació de la natura, a la conservació dels recursos naturals i la custòdia del territori, a l'educació ambiental o la implicació de la societat en els diferents àmbits. Ja sigui per mar, rius, boscos, muntanyes, ciutats, valls i camps agrícoles, les entitats treballen diàriament arreu del territori per implicar a les persones en la conservació de la natura i garantir unes polítiques que afavoreixin una relació sostenible entre el funcionament de les societats humanes i la resta d'hàbitats.

La majoria d'aquests col·lectius no podrien funcionar sense la dedicació voluntària de moltes persones, que dia a dia, aporten el seu coneixement, el seu temps i les seves mans per restaurar els ecosistemes i impulsar la sostenibilitat.

Mapa d'entitats

Consulta les entitats que pots trobar a prop teu i posa't en contacte per a participar com a voluntari/a.

Entrevistes a entitats

18/02/2022

Sergi Nuss, de SOS Costa Brava: "A Catalunya tenim una societat civil que valora el patrimoni natural i es mobilitza per defensar-lo"

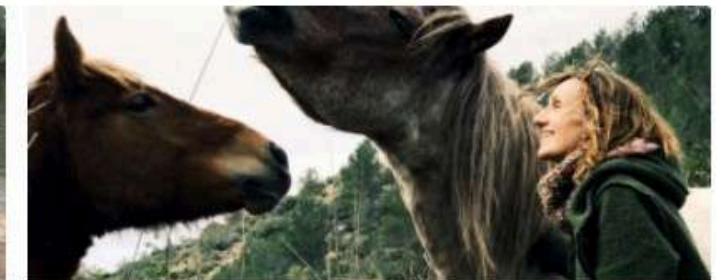
Parlem amb el president de la Federació SOS Costa Brava, que compta amb una llarga trajectòria en l'activisme i el voluntariat ambiental, així com ...[Llegir més »](#)

11/11/2021

Jordi Solé i Pere Josep Jiménez, de l'associació L'Aube: "Estem vivint un retorn al riu"

El nom de la comarca evoca el gran element natural que la defineix, l'Ebre, i el nom de l'entitat ens parla d'un dels arbres ...[Llegir més »](#)

13/10/2021

Rosa Galindo, de Fundació Miranda: "Les ONGs ambientals no hem de perdre mai l'impuls genuí que ens porta a l'acció"

La Rosa ve del món de les arts escèniques, concretament del teatre musical. Ha treballat amb Dagoll Dagom, i amb reconeguts professionals com Calixto ...[Llegir més »](#)

09/09/2021

Àlex Benítez, de l'Associació Aurora: "Constatar els beneficis de la natura per la salut de les persones afectades de malalties mentals va significar un punt d'inflexió per a l'entitat, que es va bolcar en la conservació."

Quan era a l'institut, a la seva Olesa natal, els hi van demanar d'anar pensant què voldrien fer al futur. L'Àlex va començar a ...[Llegir més »](#)

23/07/2021

Carme Buxalleu, de l'Associació NatMonT: "Ens han dit moltes vegades que la nostra associació feia falta"

Tot just ha celebrat el seu primer any de vida l'Associació de Naturalistes del Montnegre i la Toróera: un període intens de temporals, pandèmia ...[Llegir més »](#)

19/04/2021

Eudald Pujol, de la SCH: "Ara és el torn d'amfibis i rèptils!"

Al pare de l'Eudald Pujol li agradaven molt els arbres, així que s'emportava el seu fill sovint a passejar pels boscos de l'Empordà, on ...[Llegir més »](#)

15/03/2021

Entitat del mes: Col·lectiu Eixarcolant

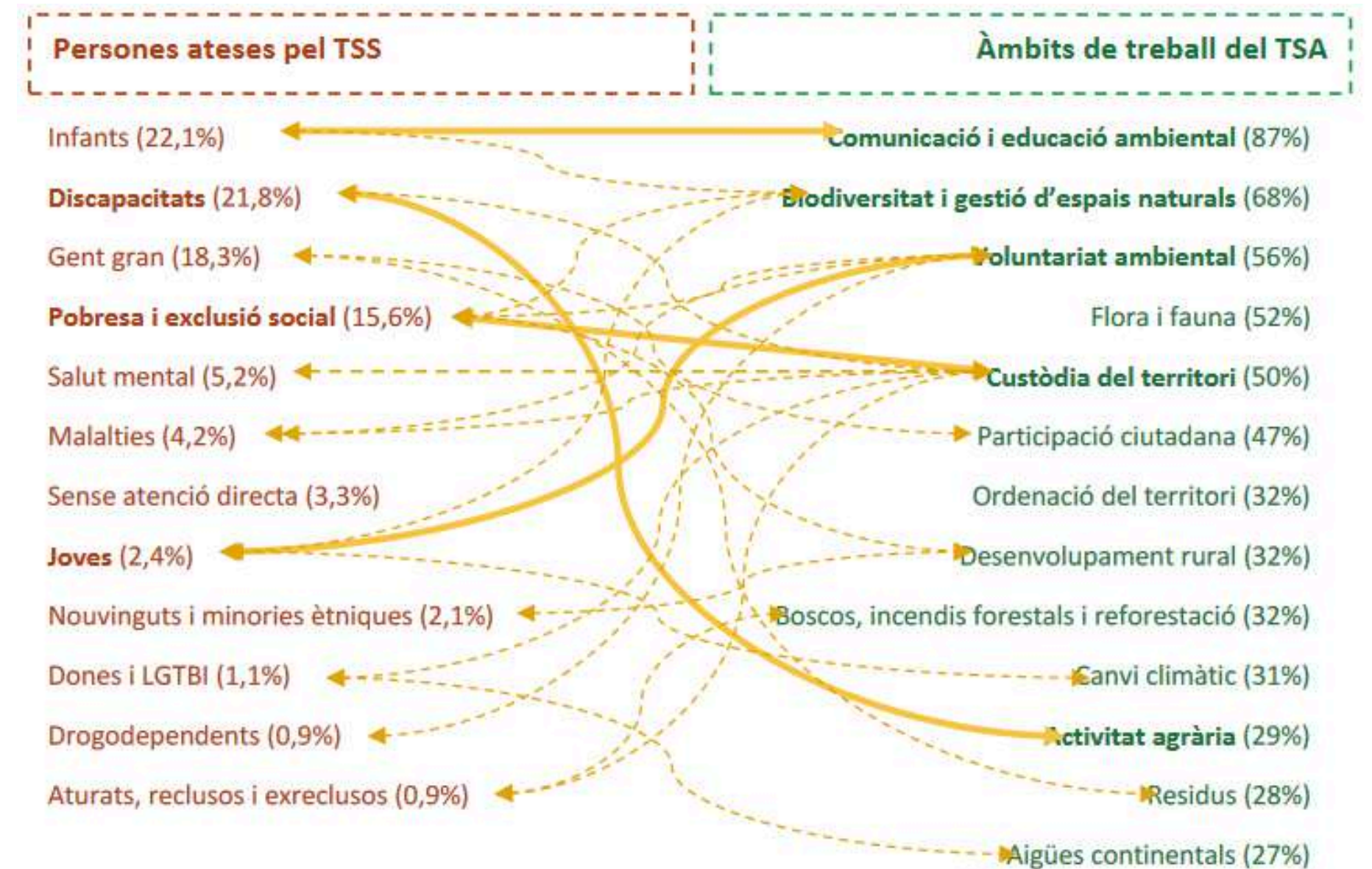
Jana Peters Solé: "Acabem de presentar oficialment el projecte del Parc Agrari de la Conca d'Odena" La Jana Peters Solé és biòloga especialitzada en ...[Llegir més »](#)

Entitats de voluntariat social i ambiental: com col·laborem?

Aquesta guia vol ser un primer pas per obrir nous espais de treball conjunt entre els sectors social i ambiental. La guia analitza els tercers sectors social i ambiental, posa de manifest les seves semblances i diferències, per poder detectar punts en comú on obrir nous espais de treball conjunt. També inclou la descripció de diverses experiències d'èxit i recomanacions i criteris per integrar acció social i ambiental.

Novembre 2018

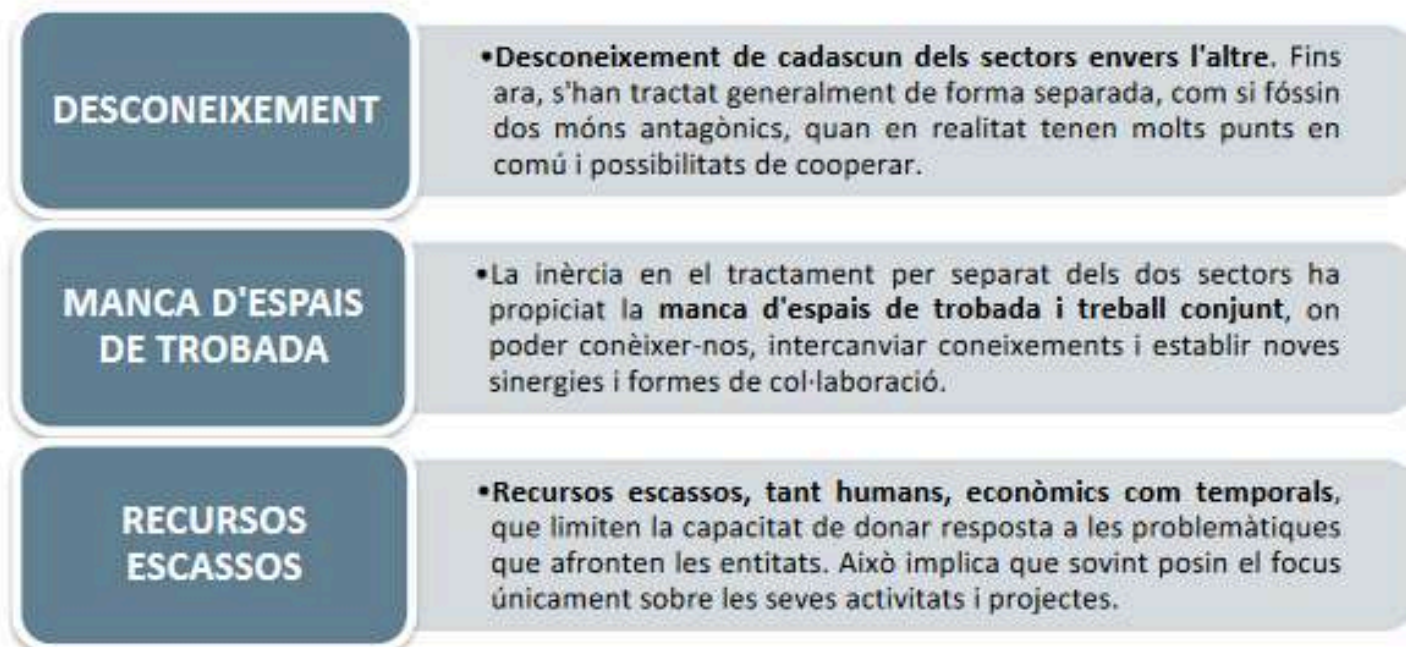

Entitats de voluntariat social i ambiental: com col·laborem?

I... PERQUÈ NO COL-LABOREM MÉS?

Un cop analitzats el tercer sector ambiental i social, els seus punts en comú i la diversitat d'oportunitats de col·laboració que existeixen entre col·lectius i àmbits de treball, apareix inevitablement la pregunta: perquè no col·laborem més?

A través de les converses mantingudes amb persones tècniques dels mons social i ambiental, es detecten 3 dificultats principals i comunes a l'hora d'establir col·laboracions. En general són:

Amb tot, un dels factors que esdevé més important a l'hora de cuinar una aliança és la **cerca d'interessos o afinitats comunes**. Però per poder identificar aquests interessos comuns és estrictament necessària una **fase prèvia de contacte i coneixement** (coincidència en reunions, jornades, formacions, seminaris, etc.) que permetrà donar el tret d'inici a una aliança sigui molt més fluid i còmode per les parts (O3SAC, 2016).

Drogodependents
o malalties

En una societat on el càncer és una de les principals causes de mort i on es realitzen gairebé 14.000 tractaments anuals per a drogodependents (IDESCAT, 2014), les iniciatives que vinculen el contacte amb la natura i els seus beneficis per a la salut mental i física són oportunitats interessants a potenciar. Per exemple, el cas dels boscos terapèutics.

Biodiversitat i
gestió d'espais
naturals

Aturats, reclusos
o exreclusos

La gestió forestal inclusiva i per a la inserció laboral es realitza, generalment, amb persones en risc d'exclusió social, i on també s'hi pot incloure els col·lectius de reclusos, exreclusos i els aturats de llarga durada. A través dels Treballs en Benefici de la Comunitat i altres programes, aquestes persones poden col·laborar en projectes de gestió forestal sostenible. En aquest sentit, és interessant l'acord que té el GEPEC-EdC amb el Departament de Justícia.

Boscos i gestió
forestal

Gent gran

Generalment, la gent gran és el col·lectiu més reticent a l'hora de separar per reciclar, ja sigui per la costum de no fer-ho o per l'esforç que els suposa. Per això pot ser interessant implicar aquest col·lectiu en la promoció del reciclatge i la minimització de residus (també, del malbaratament alimentari), formant-los i educant-los perquè alhora esdevinguin ambaixadors i altaveus del foment del reciclatge entre el mateix col·lectiu i en altres.

Residus

Entitats de voluntariat social i ambiental: **com col·laborem?**

EXPERIÈNCIES INCLOSES A LA GUIA

Les 7 experiències s'estructuren en forma de fitxa, on s'han resumit les trets principals de les entitats i dels seus projectes comuns. Així mateix, es destaquen alguns punts de la col·laboració interessants i que poden ser una referència per motivar altres entitats a plantejar-se l'establiment de noves sinergies. Els 7 exemples seleccionats són els següents:

1. Can Moragues, de la Fundació Emys i la Fundació Astres.
2. Associació Aurora, un exemple d'entitat socio-ambiental.
3. Campaments de Natura, de l'associació La Sorellona i Càritas Girona.
4. El Caliu, un projecte EcoSocial. De la Fundació Centre Obert Joan Salvador Gavina.
5. Pont Alimentari, un projecte de la Fundació Banc de Recursos i la Fundació per a la prevenció de residus i consum (Rezero).
6. Cooperativa social MANS, promoguda per la Fundació Catalunya La Pedrera.
7. Col·laboració puntual entre Espigoladors i La Fundació Rubricatus.

Exemples inspiradors - Col·laboracions socials i ambientals

Hospitalitat i Natura

Hospitalitat i Natura · Projecte Pilot

Per tal d'endegar aquesta proposta es proposen un seguit de projectes pilot en diferents àmbits

CENTRES HOSPITALARIS

CENTRES RESIDENCIALS

ASSISTÈNCIA PRIMÀRIA

Un projecte inicial, s'ha iniciat entre l'Aube, l'Hospital Comarcal de Móra d'Ebre i l'Ajuntament de Móra d'Ebre. En el cas de centres residencials per a gent gran es podria iniciar un projecte pilot amb la Residència d'avis d'Ascó i l'Ajuntament d'Ascó. Les accions anirien dirigides als interns, al personal sociosanitari i també es poden plantejar accions combinades entre interns i les seves famílies coincidint en dates concretes.

Objectius

ADEQUAR ESPAIS

TALLERS D'ESTIMULACIÓ SENSORIAL

SORTIDES A ESPAIS NATURALS

CREAR UN VINCLES POSITIUS

augmentar la biodiversitat

Més de 22 activitats de natura a les residències de gent gran de la Ribera d'Ebre

5 sortides a la natura amb els avis i àvies de les residències

Passejades a la natura incloses en el Pla Interdepartamental de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya (PINSAP)

Exemples inspiradors - Col·laboracions socials i ambientals

Dones cistelleres

‘Dones cistelleres’ és un projecte que va iniciar-se a la Riera de Gaià i compta amb un **grup de 12 dones** que s’estan formant en l’art de **treballar amb el margalló** per fer objectes com cistells.

Alhora, es dona una oportunitat a les dones del territori per **aprendre un ofici que pugui representar una font d’ingressos** per elles.

El projecte és iniciativa de l’Associació Mediambiental La Sínia i beu d’un altre projecte de característiques similars, com és el ‘Dones pageses’. Ambdós amb un nexa d’unió molt important com és la **creació de xarxa**, de comunitat, **entre aquestes dones** sovint del mateix poble o d’un mateix entorn com és el Baix Gaià.

Així mateix, s’acompanya a les participants en la creació d’una comunitat a través de la qual es treballa la **gestió emocional i les cures**.

<https://www.riugaia.cat/dones-cistelleres/>

Exemples inspiradors - Col·laboracions socials i ambientals

ACTUALITAT

Més de 30 activitats, en el marc del GiroNat, et conviden a reconnectar-te amb la natura aquesta tardor

Data
09/09/2024

Temes
Salut i Natura, XCN

BLOCS D'ACTIVITATS:

- RECONNECTA'T** *amb la natura*
- MOU-TE** *a la natura*
- RESPIRA** *a la natura*
- IMPLICA'T** *per la natura*

BENESTAR I SALUT A LA NATURA

Activitats de tardor 2024 (de setembre a novembre)

Activitats gratuïtes que tindran lloc a la ciutat de Girona.

Per participar, cal inscripció prèvia. Trobaràs tota la informació a

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

GiroNat
Gir espai a la sostenibilitat per a una Girona
més resilient i saludable

<https://xcn.cat/actualitat/mes-de-30-activitats-en-el-marc-del-gironat-et-conviden-a-reconnectar-te-amb-la-natura-aquesta-tardor/>

No us perdeu res! Canals de comunicació

Twitter - @VolAmbiental

Instagram - @VolAmbiental

Facebook - Voluntariat Ambiental

Butlletí mensual - voluntariatambiental.cat

Twitter - @XCNNatura

Instagram - @XCNNatura

Butlletí mensual - xcn.cat/llistat-actualitat/butlleti

*La XCN vol tendir cap a una Catalunya justa,
socialment i ambientalment, on el benestar social
i la conservació de la natura siguin valors centrals.*

Moltes gràcies!

ppuy@xcn.cat

info@voluntariatambiental.cat

